

Секція 5: . Економіка підприємства та корпоративне управління: проблеми підвищення конкурентоспроможності в умовах соціальної відповідальності.

Поплавська О.В., викладач

Хмельницький національний університет

м. Хмельницький, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Соціально-відповідальна поведінка основних суб'єктів суспільства – державних та місцевих органів влади, корпоративних структур, громадських організацій, громадян є гарантією сталого економічного та соціального розвитку, покращення якості життя, удосконалення виробничих відносин. Основні ідеї концепції сталого розвитку мають бути реалізуються шляхом прийняття стратегій соціальної відповідальності учасниками економічних відносин, що дає можливість інтегрувати в управлінські рішення передовий досвід поєднання приватних та суспільних інтересів на шляху підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.

Впровадження стратегії корпоративної соціальної відповідальності можна поділити на процеси реалізації програм впровадження та розвитку КСВ, а також процеси здійснення соціально-орієнтованих проектів. Програми впровадження соціальної відповідальності підприємства можуть створюватися та реалізовуватися на рівні держави в цілому, певного регіону, або окремого підприємства. Соціально-орієнтовані проекти частіше всього стосуються мікрорівнів і тому реалізуються на

конкретному підприємстві, що потребує оптимізації соціальних відносин між всіма групами зацікавлених осіб.

Створення умов для ефективного функціонування КСВ на підприємстві потребує реалізації стратегія КСВ у процесі здійснення комплексних інституціональних та організаційних заходів. Основний цикл регулювання стратегії КСВ на підприємстві складається з стадій: підготовчої, організаційно-економічної, виконавчої, моніторингової.

На підготовчій стадії визначаються програмні та ресурсні орієнтири впровадження стратегії КСВ шляхом поєднання стратегічних цілей підприємства та тактичних завдань, а також забезпечення їх необхідними ресурсами. На даній стадії, перш за все, приймається рішення про розробку стратегії КСВ, а також здійснюється аналіз показників діяльності підприємства, визначення головних груп зацікавлених осіб, опрацювання документації з КСВ.

В рамках організаційно-економічної стадії вирішуються завдання організаційно-структурного та нормативно-правового характеру. Головним завданням стадії є формування бази для функціонування корпоративних соціально-орієнтованих відносин. На даній стадії здійснюється розробка та затвердження стратегії та відповідно до неї програм та проектів з КСВ, затвердження необхідної документації, визначаються відповідальні особи за впровадження стратегії.

На виконавчій стадії здійснюється безпосередня реалізація програм та проектів відповідно до затвердженої стратегії, за необхідності відбувається навчання чи консультування персоналу та відповідальних осіб. Завершальним етапом та результатом виконавчої стадії є складання звітності в тому числі і нефінансової та її оприлюднення.

На стадії моніторингу головним завданням є спостереження за виконанням стратегії, її результатами та впливом на діяльність

підприємства. На даній стадії проводиться оцінка ефективності стратегії та порівняння рівня розвитку КСВ підприємства з іншими підприємствами за допомогою рейтингової та індексної оцінки.

Важливою організаційною умовою результативності стратегії є орієнтація всіх ініціаторів та учасників на цільовий відбір заходів та завдань, які в свою чергу повинні: забезпечити максимальну відповідність кожного запропонованого заходу поставленій меті; фіксувати події, які визначають початок та закінчення виконання програм, пр. цьому завершальна стадія виконання повинна максимально відповідати цілям програми; встановити пряму відповідальність за реалізацію заходів та відповідні форми контролю, особливо за фінансовою частиною впровадження стратегії КСВ. Здійснення програм та проектів відбувається на основі комплексу заходів (рис. 1).

Рис. Комплекс заходів, необхідних для реалізації програм та проектів з КСВ

Дослідження науково-методичного забезпечення КСВ дає можливість удосконалювати науково-методичні бази підприємств для

ефективнішого використання власних можливостей за рахунок набуття досвіду у сфері ведення соціально-відповідального бізнесу. Також це дає можливість при розробці чи впровадженні проектів та програм оцінити вже існуючі, їх доцільність та ефективність.

Удосконалення нормативно-правової бази КСВ дозволяє здійснити аналіз діючих нормативно-правових документів, що стосуються соціальної відповідальності. На основі проведеного аналізу розробляються пропозиції з вдосконалення діючого законодавства.

Дотримання міжнародних стандартів дає можливість підприємству бути конкурентоздатним як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках, подавати інформацію для створення міжнародних рейтингів з рівня впровадження КСВ, проводити порівняння з найкращими підприємствами у своїй галузі та переймати цінний досвід.

Координація робіт з впровадження КСВ спрямовується на розроблення заходів щодо інституціонального забезпечення реалізації програм та проектів. До даних робіт можуть бути віднесено створення спеціального підрозділу з організації та координації проведення програм чи проектів.

Дотримання принципів КСВ є невід'ємною частиною стратегії так, як передбачає основні засади та положення ефективного функціонування соціально-відповідального бізнесу.

Важливою умовою ефективної стратегії з соціальної відповідальності підприємства є удосконалення фінансово-економічного механізму впровадження КСВ та ресурсного забезпечення, націленого на підвищення ефективності використання ресурсів, які направляють на організацію та проведення програм та проектів у сфері ведення соціально-відповідального бізнесу, а також на розробку та впровадження пропозицій з вдосконалення фінансово-економічних основ для реалізації даної

стратегії в майбутньому. Обґрунтовуються обсяги, джерела та порядок фінансування проектів та програм.

Інформаційне забезпечення реалізації програм та проектів КСВ об'єднує заходи, спрямовані на розвиток інформаційного забезпечення процесу реалізації стратегії з ведення соціально-відповідального бізнесу; на інформованість основних груп зацікавлених осіб щодо проведених програм та проектів в ході реалізації стратегії підприємства; дозволяє створити бази даних для аналізу ефективності реалізації програм та для формування нефінансових звітів з КСВ.

Запровадження організаційних заходів економічно-правового характеру дозволить підприємствам більш стабільно працювати в напрямку розвитку соціально відповідального бізнесу; врахування наявних недоліків дасть можливість створити умови розвитку соціальної відповідальності підприємств не лише як формальної складової розвитку суспільства, а як інструменту забезпечення стабільного розвитку підприємства та засобу отримання прибутку, підвищення його конкурентоздатності та можливої інтеграції у світове господарство.

Література

1. Колот А. М. Корпоративна соціальна відповідальність: еволюція та розвиток теоретичних поглядів / А. М. Колот // [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://kneu.edu.ua/userfiles/Department_of_Administration_and_Marketing_Personn/statya.doc
2. Камишникова Е.В. Інтеграція корпоративної соціальної відповідальності у корпоративну стратегію / Е.В. Камишникова // Економічний аналіз. - 2017 рік. - Том 27. - № 1. – С.199-205